

ศุภฤกษ์ ไชยานุวัตวิงษ์, วรรณิการ์ หมอนพั้งเทียม, พวงทิพย์ รัตนะรัต และ ปณิธิ ธัมมิวิจยะ

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ s_lerk@hotmail.com

สถานการณ์โรคประจำสัปดาห์ที่ 5 ระหว่างวันที่ 29 มกราคม - 4 กุมภาพันธ์ 2555 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงาน และตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. อหิวาตกโรค อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผู้ป่วย 3 ราย ทั้งหมดเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเบตง ตรวจพบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor Ogawa ทุกราย มีรายละเอียดดังนี้

รายที่ 1 ชายไทย อายุ 58 ปี อยู่หมู่ 2 บ้านบ่อน้ำร้อน ตำบล ตาเนาะแมเราะ เริ่มป่วย 22 มกราคม 2555 ด้วยอาการถ่ายเป็นน้ำ มากกว่า 10 ครั้ง คลื่นไส้ อาเจียน สอบสวนโรคเพิ่มเติมพบผู้สัมผัส ร่วมบ้าน 4 ราย มีอาการป่วย 3 ราย ตรวจ Stool Culture พบ *Vibrio cholerae* El Tor Ogawa 2 ราย อาหารสงสัยคาดว่าเป็น ลาบเนื้อสุกๆ ดิบๆ ซึ่งปรุงรับประทานเอง

รายที่ 2 หญิงไทย อายุ 47 ปี อยู่หมู่ 2 บ้านบ่อน้ำร้อน ตำบล ตาเนาะแมเราะ ซึ่งบ้านอยู่ใกล้กับบ้านผู้ป่วยรายที่ 1 เริ่มป่วย 26 มกราคม 2555 ด้วยอาการปวดท้อง ถ่ายเป็นน้ำ คลื่นไส้ อาเจียน อยู่ ระหว่างติดตามสอบสวนเพิ่มเติมและค้นหาผู้สัมผัสร่วมบ้าน

รายที่ 3 หญิงไทย อายุ 50 ปี อยู่หมู่ที่ 8 บ้านบุเก็ดดารา แชน ตำบลยะรม เริ่มป่วยวันที่ 26 มกราคม 2555 ด้วยอาการถ่าย เป็นน้ำมากกว่า 10 ครั้ง คลื่นไส้ อาเจียน ไม่สามารถรับประทานอาหารที่ สงสัยได้ มีผู้สัมผัสร่วมบ้านทั้งหมด 8 ราย ทุกรายไม่มีอาการป่วย และเก็บตัวอย่าง Stool Culture 5 ราย ผลไม่พบเชื้อ

ผู้ป่วยทั้ง 3 ราย ทุกรายมีอาการดีขึ้นสามารถกลับบ้านได้ ทีมสอบสวนพื้นที่ได้ดำเนินการควบคุมโรคโดย ตั้งศูนย์ปฏิบัติการ War room ระดับอำเภอเพื่อเฝ้าระวังเพิ่มเติมในชุมชน ใช้น้ำยาฆ่า เชื้อทำความสะอาดบ้านผู้ป่วยทุกราย สสำรวจสภาพแวดล้อมของ ชุมชน ร้านอาหาร แผงลอย น้ำดื่ม น้ำใช้ และการกำจัดสิ่งปฏิกูล และให้สุขศึกษากับประชาชน

2. ผู้เสียชีวิตติดเชื้อ *Streptococcus suis* ที่จังหวัด นครราชสีมา พบผู้ป่วยชายไทย อายุ 77 ปี ที่ตำบลตะเคียน อำเภอ ด่านขุนทด อาชีพก่อสร้าง เริ่มป่วยวันที่ 20 มกราคม 2555 ด้วย อาการปวดเกร็งบริเวณเอว และหลังมาก จึงเข้ารักษาที่คลินิกเอกชน แพทย์วินิจฉัย low back pain วันที่ 21 มกราคม 2555 อาการไม่ ดีขึ้น จึงเข้ารักษาที่โรงพยาบาลมหาราช จังหวัดนครราชสีมา X-ray

พบกระดูกทับเส้นประสาทที่หลัง แพทย์วินิจฉัย Spondylosis L4-L5, Spinal stenosis และรับเป็นผู้ป่วยใน ตึกศัลยกรรมชาย ผู้ป่วยยังมีการไม่ดีขึ้น วันที่ 24 มกราคม 2555 ผู้ป่วยมีไข้สูง 39.5 องศาเซลเซียส ไม่ล้มตา ซึมลง ไม่ทำตามคำบอก แขนขา อ่อนแรง หายใจเองไม่ได้ แพทย์พิจารณาใส่เครื่องช่วยหายใจ เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจเพาะเชื้อโดยวิธี Hemoculture, biochemical test and Kirby-Bauer sensitivity method พบ เชื้อ *Streptococcus suis* วันที่ 27 มกราคม 2555 พบภาวะลิ้ม เลือดออกตันในปอด และเสียชีวิต จากการสอบถามข้อมูลจากญาติ พบว่า ผู้ป่วยมีโรคประจำตัว คือ ความดันโลหิตสูง ต่อมสุราเป็น ประจำทุกวัน ชอบรับประทานลาบดิบ ซึ่งจะเป็นผู้ปรุงเองและ รับประทานเพียงคนเดียว มีผู้อาศัยร่วมบ้าน 7 คน จะแยกกัน รับประทานอาหารเป็นประจำ เจ้าหน้าที่ได้ให้สุขศึกษาและ ประชาสัมพันธ์กับประชาชน เรื่องโรคจากการรับประทานอาหาร แบบสุกๆ ดิบๆ และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรคที่มี การติดต่อระหว่างสัตว์สู่คน เพื่อเฝ้าระวังโรคที่อาจจะเกิดขึ้นกับ ประชาชน

3. โรคคางทูม จังหวัดเชียงใหม่ พบผู้ป่วย 10 ราย เป็น ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงหมู่บ้านห้วยปู ตำบลยางเปียง อำเภออมก๋อย เพศชาย 4 ราย เพศหญิง 6 ราย อายุระหว่าง 4-27 ปี เป็นเด็ก นักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยปู 7 ราย (อัตราป่วยร้อยละ 20) และเป็น ชาวบ้านในหมู่บ้านห้วยปูจำนวน 3 ราย ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 9 ธันวาคม 2554 และรายล่าสุดวันที่ 20 มกราคม 2555 อาการที่ พบ คือ ไข้ ปวดบวมคาง ปวดกกหู เคี้ยวอาหารไม่ค่อยได้ เข้ารับ การรักษาเป็นผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลอมก๋อย 2 ราย และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสบลาน 1 ราย แพทย์ให้การรักษา ตามอาการ วินิจฉัย Mumps without complication จากการ สอบสวนเพิ่มเติม พบว่าผู้ป่วยจำนวน 4 ราย เคยได้รับวัคซีน MMR ในช่วงปี พ.ศ. 2548 - 2551 ความครอบคลุมของวัคซีน MMR ปี 2554 ในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสบลาน ร้อยละ 56.4

ผู้ป่วยรายแรกไม่ทราบ ประวัติเสี่ยง แต่ในขณะที่ป่วยได้ใกล้ชิดกับคนในครอบครัวและในชุมชนตลอดเวลา จากการสอบสวนโรคเพิ่มเติมในพื้นที่ โดยการสำรวจประชากรในพื้นที่ที่มีอายุ 9 เดือน - 15 ปี และนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยป่าใหม่พบผู้ป่วยรายใหม่ ให้บริการฉีดวัคซีน MMR จำนวน 112 ราย พร้อมทั้งให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์ โรคคางทูมและภาวะแทรกซ้อนของการเกิดโรค อยู่ระหว่างการเฝ้าระวังสถานการณ์การระบาด

4. โรคมาลาเรียเสียชีวิต จังหวัดสมุทรสงคราม พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศชายชาวพม่า อายุ 29 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไปอาศัยอยู่บ้านเช่าในตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 25 มกราคม 2555 ด้วยอาการไข้เล็กน้อยจึงซื้อยารับประทานเอง วันที่ 31 มกราคม 2555 เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า ด้วยอาการมีไข้ ปวดศีรษะ ตาเหลือง และสับสน วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555 มีอาการไม่รู้สึกตัว กระสับกระส่ายแขนขากระตุก ตัวตาเหลืองเข้ม ปัสสาวะออกน้อย และเสียชีวิตในวันเดียวกัน ผลการตรวจทาง พบเชื้อ *Plasmodium falciparum* ระยะ Gametocyte ring form การวินิจฉัยสุดท้ายเป็น Cerebral malaria ร่วมกับภาวะไตวายเฉียบพลัน จากการสอบสวนเพิ่มเติมภรรยาให้ข้อมูลว่าเดือนพฤศจิกายน 2554 ผู้ป่วยและภรรยา ได้เดินทางไปประเทศพม่า อาศัยอยู่ประมาณ 2 เดือน ขณะนั้นได้รับจ้างทำไร่ และเก็บของป่ามาขาย ซึ่งทั้งในไร่และในป่ามียุงชุมมาก เดินทางกลับมาประเทศไทยในวันที่ 10 มกราคม 2555 ต่อมาวันที่ 12 - 18 มกราคม 2555 ผู้ป่วยได้ไปทำงานรับจ้างก่อสร้าง ที่หมู่ 4

ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา ทีมสอบสวนโรคได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือดภรรยาผู้ป่วย และเพื่อนร่วมเดินทาง 1 ราย อยู่ระหว่างรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ตลอดจนควบคุมป้องกันโรคในพื้นที่ โดยการพ่นสารเคมีในบริเวณบ้านเช่าของผู้ป่วย เฝ้าระวังประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด ขณะนี้ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

สถานการณ์ต่างประเทศ

โรคลีเจียนเนรี (Legionellosis) ในรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา กรมอนามัยสหรัฐอเมริกากล่าวเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2555 ว่าพบผู้ป่วย 6 ราย มีความเชื่อมโยงว่าน่าจะเกิดการติดเชื้อของโรคลีเจียนเนรีจากโรงแรมแห่งหนึ่งในเมือง Albany

หน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องได้ให้ข้อมูลว่า เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2555 มีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันว่าผู้ป่วยที่ได้เข้าพักที่โรงแรมระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2554 มีปริมาณเชื้อลีเจียนเนรีสูงกว่าปกติในระบบน้ำของโรงแรม เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจึงได้ให้ทางโรงแรมทำการล้างระบบน้ำและได้มีการปรับอุณหภูมิน้ำให้สูงขึ้น นอกจากนี้ยังได้ให้คำแนะนำกับทางโรงแรมในเรื่องการแจ้งผู้มาใช้บริการในปัจจุบันให้ทราบเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น และได้ทำการติดตามผู้ให้บริการที่เข้าพักในโรงแรมดังกล่าวในช่วงก่อนหน้านี้

นอกจากกรณีดังกล่าวในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมายังมีรายงานการเกิดโรคลีเจียนเนรีระบาดในโรงแรมแห่งหนึ่งใน Las Vegas ประเทศสหรัฐอเมริกา และโรงแรมแห่งหนึ่งใน Calpe ประเทศสเปน
